

est carnis pati desiderium quantum ad locum hunc pertinet. Et quia etiam iuui solent scandalizari, illecti forma aut pulchritudine corporis. aut, propter carnis calore, Apostolus autem necessitate humane nature considerans, urise dicit, ut consulat talibus copatiens infirmitati eorum: nec hos condemnans sed commonens in humilitate sermonis, ut spe promissum premij repugnent stimulis carnis, ne quis eorum, qui eum audiunt, desiderijs carnis uicti, desperantes de se, putantes iam non accepto ferre deum, si corrigant, & in eisdem manentes, depereant. ¶ Si gloriari oportet in his quae infirmitatis meae sunt, gloriabor.) Hoc dicit, quia si gloriandum est Christiano, in humilitate gloriandum est, de qua crescitur apud deum. Vnde alio loco dicit: Cum infirmior, tunc potens sum: hoc est, cum humilior pro fratrum salute, tunc exaltor. Nunc gloriandum est, non de carnis prole, quia est quis ex femine Abrae,

¶ CAPVT XII.

Deus & pater domini nostri Iesu Christi, scit qui est benedictus in secula, quod non mentior.) Deum testem dat, ut quae dicit, facile credantur, propter hos duntaxat, qui eum non ut uerbum apostolum honorificabant. ¶ Damasci princeps gentis Aethiae regis custodiebat ciuitatem Damascenorum, ut me comprehenderet, & per fenestram in sporta demissus sum per murum, & effugi manus eius. Gloriari oportet, sed non expedit mihi.) Princeps Damasci uidens Iudaeos infidias tendentes apostolo, implere uoluit per potentiam malam cogitationem eorum, ut ipse si posset, eum comprehenderet, ut & Iudaeis placeret, & ut diligens in officio sibi credito uideretur, si eum, quem perturbatorem audiret, causa quietis interficeret. Hoc inter ipsa primordia tunc, quoniam apparuit illi in uia dominus cuncti Damascum, Incensi sunt Iudaei uidentes eum qui uinctos credentes in Christo uenerat perducere in Hierusalem, praedicare sectam quam uenerat condemnare, & sic factum est, ut a discipulis per fenestram per murum in sporta demissus

missus effugeret. Quod quidem indigne factum dicitur, quia non dei auxilio liberatus est. Sed quod ab hominibus fieri potuit, quid opus erat ut dei suffragio liberaretur, cum dei suffragium tunc sit necessarium, si humanum auxilium deficiat: quo facto non sibi dicit expediri gloriari: quia presentis uitae gaudium fragile est. Si enim non euassisset, martyrium fecerat. Sed quia fugiendum in persecutione mandatum est, data opera effugit. Nec enim debet aliquis expectare, ut in semetipsum peccetur. Ergo gloriandum dicit, quia euassit, sed non expedit, inquit, propter superbiam, quia de humilitate crescit, & auxilium dei mitibus proficit non elatis. Præterea qui gloriatur mortem se euassisse quæ pro fide inferitur, inane uideri significat pati pro Christo, ideo non expedit gloriari. ¶ **Veniam autem ad uisiones & reuelationes domini.** Nunc ostensurus est, quo sublatus est, ut perinde quanta & qualia sint quæ illi ostensa & dicta sunt, possint intelligi, ne sicut quibusdam uidebatur minor cæteris apostolis crederetur, ¶ **Scio inquit, hominem in Christo ante annos quatuordecim siue in corpore nescio, siue extra corpus nescio, deus scit raptum huiusmodi usque ad tertium cælum.** Vtrunq; confirmauit, quia utrunq; posse fieri non negauit, ut & sine corpore rapti potuissent & in corpore. Et forte quibusdam uideatur non magnum esse, si homo Christi raptus est usque tertium cælum, cum in tertio circulo dicatur luna esse. Sed non ita est, quia ultra omnia mundi sydera raptus intelligitur, & ideo magnificum & mirabile est quod narrat. Significat enim supra firmamentum, in tertium numero cælum de spiritalibus cælis raptum semetipsum. ¶ **Et scio talem hominem siue in corpore, siue extra corpus nescio deus scit, quia raptus est in paradysum & audiuit arcana uerba quæ non licent homini loqui. Pro huiusmodi gloriabor.** Bis se raptum dicit, id est, hinc usque ad tertium cælum, deinde in paradysum cælestem, in quo latroni dixit dominus, quod futurus esset cum eo, in paradiso, inquit patris, illic ubi & ciuitas dicitur esse **HIERUSALEM** mater nostra. Quid ergo mirum,

si post resurrectionem corpus iam expiatum atq; tenuatum factum immortalē futurum credatur in cælis, quando non dubitat apostolus adhuc mortale corpus potuisse leuari ad cælos, & tolli in paradysum dei patris cælestem? Pro huiusmodi homine, id est, qui iam dignus est deo ut ex hoc experiretur gloriari se dicit: & non uult aperte dicere, quia de se loquitur, ne laudare se uideat.

Ioan. 21.

Et Ioannes apostolus cum de se sciatur loqui: Hic est ait discipulus quem diligebat Iesus, qui & recubuit in cœna super pectus eius, ne gloriose de se affari uideretur. ¶ Pro me autem nō gloriabor nisi in infirmitatibus meis. Sic de se nō gloriatur dū nō aperte de se profitetur. In infirmitatibus sanè, inquit, meis gloriabor: exponere enim pressuras passionum & infirmitates angustiarum nō uidetur gloriosum sed flebile, idcirco se in his gloriari dicit: sciens tamen quia ad profectum perducunt remunerationum cælestium. **Quid** enim tam gloriosum in futurum Christiano, quàm exitia pro Christo illata sibi narrare? ¶ Nam & si uoluerō gloriari, non ero stultus, nam ueritatem dico. Hoc dicit, quia si meritum suum profiteretur quod habet apud deum, non erit imprudens, uera enim loquitur. Ergo si quis pro meritis suis quæ sibi ostensa sunt loquitur, non est utiq; stultus. Si autem taceat est etiam prudens. Sed qua causa hic non palam gloriatur, nūc subiicit dicens. ¶ Parco autē ne quis me existimet super id quod uidet me, aut audit aliquid ex me. Ostendit igitur qua causa non aperte gloriatur. Ne quis me existimet, inquit, ultra gloriam meam tendere quā limes meritum admittit. Hos significat quos obtrectatores habebat causa legis, sicut supra memorauimus. Nam utiq; meritum gloriam bonum est non tacere, ut inuidentur credentes. ¶ Et ne sublimitate reuelationū extollar, dat⁹ est mihi stimulus carnis angelus satanæ ut me colaphizet ne extollar. Deum bonis meritis prouidere resistitur, dū permittit tentationibus hos deprimi, non solum ne laborum suorum fructibus abdicentur, uerum etiam ut auergeant his ad cumulum possessionis æternæ. ¶ Hoc ergo reme

remedium datū est apostolo, ut iniurijs pressus, animo non possit extolli magnitudine reuelationum, quia oculum osum pectus necesse habebat in his quæ uiderat extolli. ¶ Propter hoc ter dominū rogauit ut discederet à me, & ait mihi, sufficit tibi gratia mea nam uirtus in infirmitate perficitur. ¶ Stimulos diaboli, quos perfide mentibus inferens, ad nocendum dei seruis infigat, ut cessaret ab eo, ter dominum deprecatus se fuisse & non impetrasse testatur, non quia despectum se dicit sed quia inscius contra se petebat ut cessaret ab eo tentationes, per quas profectior se fiebat. Ideo ad Romanos dicit: **Nam quid** Rom. 8. orem, sicut oportet nescimus. **Vnde hoc sibi dicit respōsum, ut sufficeret sibi gratia dei, qua aut uires tolerandi addebantur, aut tempus pressuræ abbreviabatur, ut deuotio dum infirmitate pressuræ accedentis non frangitur, probata uideatur.** ¶ Libentissime itaque magis gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me uirtus Christi. ¶ **A**pertum est, quia tunc gloriandum docet, quādo iniurijs humiliatur. **A** Christo autem uirtus tolerandi præbetur, ut quia prius aspere ac per hoc fastidiendæ iniuriæ uidebantur postea libenter suscipiendæ, ut Christi auxilio lenirentur. **L**ibenter ergo cædi se dicit dummodo à Christo curetur, sciendo plus addere medicinam Christi ad salutem, quā infirmitas detrahit sanitati. ¶ Propterea placeo mihi in infirmitatibus meis. Cum enim infirmor tunc potens sum. ¶ **V**erum est, quia tunc uincit Christianus cum perdere putatur, & tunc perdit perfidia cum se uicisse gratulatur. **P**laudit ergo cum illi insultatur, & surgit cum premitur. ¶ Factus sum insipiens uos me coëgistis. ¶ **C**ompulsus se dicit, ut quid esset ostenderet. **B**t non utiq; stultus est, quia de se uera locutus est, sed inclinatur se ut manifestet, quia non uoluntate merita sua ostendit. ¶ Ego enim debui à uobis commendari. ¶ **M**anifestum est, quia hi debuerant testimoniū ei perhibere aduersus obtrectatores eius, apud quos ecclesiam constituit, & signorum prodigia apostolatus ostendit, ut hoc tacente illi eū defenderet quem patrem

habebant in euangelio christi. ¶ Nihil enim minus feci
 quàm illi ualde apostoli. Valde hoc est nimis, sicut quibusdã
 uidetur. Nam hoc erant quod & apostolus Paulus. Hoc
 ergo dicit, quia minor non est, neque in prædicatione, ne
 que in signis faciendis, apostolis præcessoribus suis, non
 in dignitate sed tempore. Nam si de tempore præscribẽ-
 dum putatur, ante cepit Iohes prædicare quàm Christus, &
 non Christus Ioannem, sed Ioannes Christum baptiza-
 uit. Non ergo sic iudicat deus. Denique prior secutus est
 Andreas saluatorem quàm Petrus: & tamen primatum
 non accepit Andreas sed Petrus. Quare ergo apostolus
 quibusdam nõ uidebatur, cum eadem posset per dei gra-
 tiam quæ apostolice ideo dolet & ostendit compulsus quod
 à dignatione domini mereatur. Hinc est, unde non solũ
 minorẽ se non esse coactus est profiteri, sed & plus omni-
 bus laborasse. His ergo displicebat & non uidebatur esse
 apostolus qui æmulatione paternæ legis prædicationẽ
 eius respuebant quasi inimici traditionis Moysi, quia eã
 iam cessare dicebat, apostolis magis fauentes, & istũ his
 his humiliantes, quia non illi tam constanter contra le-
 gem aliquid asserabant. ¶ Et si nihil sum, tamen signa a-
 postoli facta sunt in uobis, in omni patientia, in signis & p-
 digijs & uirtutibus. Sic se humiliat ut erigat, patientiã
 tamen primam memorat, quia diu illos portauit quasi
 impatientes ægros, ut adhibita medicina signorum atque
 uirtutum curaret uulnera erroris illorum. ¶ Quid est
 enim quod minus habuistis cæteris ecclesijs nisi quod
 ego ipse non grauau i uos? Donate mihi hanc iniuriam.)
 Adhuc per humilitatem se commendat. Ostendit enim
 non minus illos aliquid habuisse cæteris ecclesijs, sed &
 amplius. ¶ Euangelium enim dei his gratis prædi-
 cavit quod nullis concessum est ecclesijs, dicente domino:
 Dignus est enim operari mercede sua, Si ergo pro bono
 opere iniuria, inquit, dignus sum, ignoscite mihi. Omnis
 enim fructus boni accusator est. Ut hos ergo impitos osten-
 dat uentam ab his postulat eius facti, de quo laude di-
 gnus est.

1. Tim. 5.